U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci navrhovatele: **Ministr spravedlnosti,** se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, proti kárně obviněné: **JUDr. J. W.,** zastoupená JUDr. Janem Brožem, advokátem se sídlem Sokolská 60, Praha 2, v řízení o kárné odpovědnosti soudního exekutora vedeném pod sp. zn. 14 Kse 6/2011, o námitce podjatosti,

takto:

Přísedící kárného senátu JUDr. Karel Urban **je vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 14 Kse 6/2011.

Odůvodnění:

Navrhovatel podal kárnou žalobu proti kárně obviněné pro kárné provinění podle § 116 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Kárně obviněná vznesla v podání ze dne 12. 1. 2012 námitku podjatosti proti přísedícímu kárného senátu JUDr. Karlu Urbanovi. Svou námitku odůvodnila tím, že mezi ní a JUDr. Karlem Urbanem probíhal v roce 2009 „mocenský boj" o funkce v orgánech Exekutorské komory České republiky (dále jen „Komora"). Tento „mocenský boj", jehož iniciátorkou kárně obviněná nebyla, nakonec vyvrcholil dne 25. 3. 2009 jejím odvoláním z funkce viceprezidentky Komory a ustanovením JUDr. Karla Urbana do čela prezidia Komory. Podle názoru kárně obviněné přitom její odvolání z funkce viceprezidentky Komory a předchozí kroky JUDr. Karla Urbana směřující k tomuto odvolání proběhly nezákonně. Mezi kárně obviněnou a JUDr. Karlem Urbanem se v důsledku této skutečnosti vytvořil vztah, který nelze označit za neutrální, ale naopak za zcela antipatický. Povaha tohoto vztahu pak reálně z objektivního pohledu zpochybňuje schopnost JUDr. Karla Urbana nestranně a nezávisle ve věci jednat a rozhodnout, a to bez jakýchkoli předsudků vůči kárně obviněné, tedy nezaujatě.

JUDr. Karel Urban ve vyjádření k námitce podjatosti uvedl, že se necítí podjatý s tím, že důvody k podjatosti, které uvedla kárně obviněná, považuje za její subjektivní pocity.

Podle ust. § 10 věta první zákona č. 7/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, se na vyloučení člena senátu z projednávání a rozhodování věci se přiměřeně použije ustanovení zvláštního právního předpisu. V poznámce pod čarou je pak odkaz na § 8 s. ř. s.

Podle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Rozhodnutí o vyloučení soudce (přísedícího) z důvodů uvedených v ust. § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce (přísedícího) z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (viz např. nálezy Ústavného soudu ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05, ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, či usnesení ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. IV. ÚS 3037/10 a ze dne 2. 12. 2010, sp. zn. III. ÚS 3212/10).

Jde-li o důvody uvedené v ust. § 8 odst. 1 první věta s. ř. s., může poměr k věci vyplývat především z přímého právního zájmu soudce (přísedícího) na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by soudce mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, ale také vztahem přátelským či antagonistickým. Může jít také o vztah ekonomické závislosti.

Nestrannost soudce (přísedícího) je přitom především subjektivní psychickou kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce (přísedícího) k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.). O ní je schopen relativně přesně referovat pouze soudce sám, a proto je obtížné jeho vnitřní rozpoložení objektivně přezkoumat. Z tohoto důvodu je potřeba kategorii nestrannosti soudce vnímat šíře, také v rovině objektivní.

Ústavní soud k tomu již v minulosti několikrát judikoval, že „ *vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti (srov. nález sp. zn. I. ÚS 167/94; Sb NU ÚS, svazek 6, nález č. 127), na straně druhé vyslovil, že subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání, rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že otázka podjatosti nemůže být postavena nikdy zcela najisto; nelze ovšem vycházet pouze ze subjektivních pochybností osob zúčastněných na řízení, nýbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou*“ [nález sp. zn. I. ÚS 722/05 ze dne 7. 3. 2007 (N 42/44 SbNU 533)]. K obdobným závěrům opakovaně dospěl také Nejvyšší správní soud, např. usnesení NSS ze dne 11. 11. 2010, č. j. Nao 97/2010 – 132 nebo ze dne 13. 4. 2010, č. j. Nao 13/2010 - 68.

K dané problematice Ústavní soud také vyslovil, že k *„vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci může dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům, dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat. Nepochybně se jedná o případy, kdy soudce je současně na straně účastníka řízení či svědka, resp. když by v řízení mohl být dotčen na svých právech; shodně to platí, že soudce má k účastníkům řízení příbuzenský, přátelský nebo zjevně nepřátelský vztah, příp. vztah ekonomické závislosti* [...] *S přihlédnutím k výše uvedeným ilustrativním důvodům pro vyloučení je třeba dle názoru Ústavního soudu posoudit vztah soudce k věci nebo účastníkům, příp. jejich zástupcům, v daném případě současně ze dvou vzájemně se prolínajících hledisek, a to jaká je povaha tohoto vztahu a zda se jedná o zjevně intenzivní (např. bezprostřední, určitým způsobem individualizovaný) vztah.“* [viz citovaný nález sp. zn. I. ÚS 722/05, dále nález ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01 (N 98/23 SbNU 11), obdobně nálezy ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. IV. ÚS 3037/10 a ze dne 11. 9. 2008, sp. zn. III. ÚS 1944/08].

V usnesení ze dne 2. 12. 2010, sp. zn. III. ÚS 3212/10, ve kterém se zabýval námitkou podjatosti soudce v trestním řízení, Ústavní soud uvedl, že příslušná úprava vyloučení soudců z rozhodování *„směřuje k tomu, aby ve věci jednal a rozhodoval soudce, jehož nestrannost nebude ovlivněna tím, že má sám osobní (pohnutkami osobního rázu motivovaný) zájem na výsledku* [...] *řízení* [...] *Poměr vyloučené osoby k věci musí mít tedy zcela konkrétní podobu a osobní charakter, aby mohl být dostatečně pádným důvodem, podmiňujícím vznik pochybnosti o schopnosti soudce nestranně přistupovat k věci a k úkonům jí se týkajícím.“*

S ohledem na výše uvedené lze soudce (přísedícího) vyloučit z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

Kárně obviněná spatřuje důvod podjatosti v tom, že v minulosti měla s JUDr. Karlem Urbanem profesní spor, v důsledku čehož mezi nimi není neutrální vztah. Tato její tvrzení přísedící JUDr. Karel Urban sice popřel, ale pouze v obecné rovině bez jakékoliv konkretizace. Existují zde tedy okolnosti, které vyvolávají pochybnosti o schopnosti přísedícího rozhodovat ve věci kárně obviněné nestranně, s ohledem na jejich osobní vztah, a to je důvodem pro postup podle ust. § 8 s. ř. s.

Proto z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud Nejvyšší správní soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. ledna 2012

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu